

Poznala země všech kontinentů, a přece nade vše miluje, jak říká, „jednu malou zemi uprostřed Evropy“. Patří k těm lidem, kteří v sobě mají takzvaný cestovatelský gen – pořád je něco žene z jednoho místa na druhé, z poznaného za nepoznaným. Dana Trávníčková teď začala své bohaté zážitky literárně zpracovávat.

► Kdy se ve vás poprvé probudila cestovatelská touha?

Tu jsem v sobě měla zakódovanou asi odjakživa. Četla jsem nedávno v National Geographicu, že někteří lidé mají v sobě dokonce jakýsi „cestovatelský gen“. Je-li tomu tak, pak mezi ně asi patřím. Ta touha, to puzení zjistit, co je za sedmero horami a sedmero řekami, v člověku prostě je, to se těžko vysvětluje.

Vím, co je za sedmero horami, sedmero řekami i sedmero moří

DANA TRÁVNÍČKOVÁ: Cestování je úžasná škola života

Cestování je navíc úžasná škola života. Pomáhá člověku kromě jiného dospět k nadhledu nad malichernostmi, pochopí, že to hlavní, čeho jsme v životě manažery, je náš vlastní život, a ne náš podnik.

► Navštívila jste už 115 zemí světa. Profesionálnímu cestov

vání muselo předcházet cestování amatérské, nebo ne?

Cestování a vlastní objevování světa je mou celoživotní drogou. Dobře se s tím začíná, když se narodíte v tak pěkné zemi, jako je naše. To jsem si – při dříve hůře dostupných cestách do zahraničí – užívala bohatě různými způsoby a také jako externí

průvodkyně zahraničních turistů, kterou jsem byla od studentských dob až do roku 1989.

► Souvisí touha cestovat s vaší původní profesí?

Vzděláním jsem programátorka a systémová analytička, a jako pedagožka na Vysoké škole ekonomické jsem navíc své dva obo-

ry propojila do kurzu aplikací počítačů v cestovním ruchu. Hned v roce 1990 jsem se dala na podnikání v tom, co jsem za ta léta znala dobře teoreticky i prakticky a vždy jsem snila o tom, jak bych leccos dělala jinak.

► Jaký byl první krok?

Založila jsem si cestovní kancelář zaměřenou na skupinový a kongresový příjezdový cestovní ruch do Česka. K mému velkému nadšení moje představy fungovaly a firma velmi dobře prosperovala. Hlavní, co mě na tom těšilo, byl ale úžasný pocit ze svobodného rozhodování a ze seberealizace. Tomu se máloco vyrovná.

► A jak to bylo dál?

Moje dobré hospodářské výsledky mi umožnily udělat v roce 1998 pro mnohé dost nečekané rozhodnutí – podnikání v tom nejlepším opustit a za vydělané peníze se věnovat jen cestování po světě. Plnit si své sny! Neodkládat život na nějakou budoucí dobu, ale žít naplno teď.

► Takže – kde jste začala?

Během následujících třinácti

let jsem připravila a uskutečnila desítky cest po světě, dostala jsem se asi do 80 zemí všech kontinentů a na cesty jsem brala s sebou malou skupinku stejně laděných spolucestujících.

► Malou skupinku? Kolik lidí si mám představit?

Na rozdíl od běžných cestovních kanceláří jsem s sebou měla nanejvýš čtrnáct osob. A spodní hranice nebyla žádná.

► To už asi bylo víc pro radost než pro zisk...

Máte pravdu, to už podnikání za účelem zisku nebylo vůbec, naopak, i já jsem za své cestování platila. Bylo to primárně moje cestování, ne služba jiným. Předchozí výtědky mi takové svobodné rozhodnutí umožnily. Výhodné to ale bylo pro všechny zúčastněné a také mně to stálo méně, než kdybych cestovala individuálně. Svět jsem nadále chtěla poznávat podle svých představ, bez omezujících kompromisů a to by s komerčním pojetím nešlo dohromady, obojí najednou prostě nelze. Peníze jsou prostředek, a ne cíl. Někdo na to přijde včas, někdo pozdě a někdo nikdy... A je toho dost, co se

za ně koupit nedá, jak bohužel dobře vím.

► **Někdo své úspory projí, vy jste je procestovala...**

Dříve vydělané peníze jsem sice během těch let za cestování utratila, ale hodně jsem se tím naopak obohatila – i když jinak. Možná v tom byla i reakce na stále větší konzumnost a povrchnost, která se projevuje v naší současnosti všude, kam jen kouknete.

► **Byla jste tedy obklopena lidmi s podobnými cestovatelskými zájmy. Cestovat sama či ve dvou vás nebavilo?**

To ne, mě baví cestování vždycky. Po Evropě jsem většinou cestovala a dodnes často cestuji sama, na dalších pár míst na světě jsem se také vydala sama. Například na Seychely, což mi umožnilo prolézt většinu těchto nádherných ostrovů, včetně těch, na které zájezdy cestovních kanceláří nemíří. Sama jsem také odjela do Ushuaie na jihu Argentiny, kde jsem nasedla na loď do Antarktidy a jako jediná Češka tam spolu s dalšími sedmdesáti lidmi z různých zemí strávila nezapomenutelné chvíle.

► **Má taková malá skupinka nějaké větší výhody?**

Cestování v malé partě má mnoho kladů – především příznivou cenu, vyšší bezpečnost, lze se tak dostat na místa, která by pro jednotlivce nebyla dostupná. A v cestování víc než jinde platí, že sdílená radost je násobená radost. Myslím, že to byl Komenský, kdo napsal, že cestovatel není každý, kdo občas někam zamíří, ale jen ten, kdo se o své zážitky také podělí s ostatními. S tím souhla-

sím, a proto se o to, čím jsem se cestováním obohatila, už po léta dělím se všemi, které svět za naším obzorem zajímá – a to na internetu ve svých cestopisech se stovkami fotografií z cest, jež jsem podnikla za oněch třináct let. Dostávám na ně mnoho vlídných ohlasů a to mě moc těší.

► **V čem se vaše cestování liší od cest (a jejich literárního zpracování) Hanzelky a Zikmunda?**

Naše cesty také měly spíše

expediční charakter s důrazem na poznání dané země v co největší šíři pohledu. Ale dobře, že jste připomněl naše cestovatelské legendy. Měla jsem štěstí, že jsem se před lety mohla seznámit s Miroslavem Zikmundem a důkladně si s ním leccos probrat. Stále si píšeme a jeho krásné dopisy mě hřejí. Na pojetí cestování a všeho, co s ním souvisí, jsme se s panem inženýrem Zikmundem plně shodli. Mimo jiné říkal, že 90 % úspěchu cestování spočívá v důkladné přípravě. To mi mluvil z duše. Já jsem se taky na každou cestu pečlivě připravovala a při studiu všech možných podkladů jsem psala svým partákům „skripta“ o zemi, do níž jsme měli namířeno. Ta příprava byla vlastně jakási „cesta nanečisto“, během které jsem si také uvědomovala, jak moc toho přes veškerou záplavu informací ze všech stran ve skutečnosti o mnoha oblastech světa nevíme.

► **Nedávno jste vydala knížku se svými fotografiemi Sen o Tichomoří. Je to snad první díl série cestopisů?**

Ano, ráda bych v tomto duchu pokračovala psaním o dalších

► **A co ve dvou?**

Ve dvou to bylo moc pěkné. Po mnoho let jsme cestovali jen s mým manželem a většinu cest jsem pro nás sama připravila. Poznali jsme mnoho zemí různých kontinentů, o kterých jsme pak vyprávěli kamarádům. Až nám jednou dvě dvojice přátel řekly, že už to nechťejí dál jenom poslouchat a že chtějí na další cestu jet s námi. Tou první společnou cestou to tehdy ve zmíněném roce 1998 začalo. Pak se k nám přidávali další kamarádi a kamarádi našich kamarádů, a nakonec další stejně cestovatelsky laděné duše.

částech světa, a taky už druhou knihu píšu. Jen vás musím opravit, protože to není cestopis, ale žánr, jaký bych si bývala v cestovatelské literatuře sama ráda četla.

► **A jaký žánr to tedy je?**

Dala jsem mu název cestopis, protože vystihuje podstatu. Obvyklý cestopis popisuje, kde jsme byli, co jsme tam viděli a zažili. Podstatné na něm je tedy subjektivní pojetí a záleží na každém autorovi cestopisu, jak k němu přistoupí, zda bude akcentovat tu či onu stránku cestování – praktické problémy či pře-

ba jen nějaké senzační prvky. Je na něm, zda jednotlivé náhodné události a setkání třeba povyšuje na něco obecného a typického. Záleží také na tom, zda se umí úsporně vyjadřovat, anebo se jako čtenáři musíte prokousávat spoustou vaty. A velmi podstatné pro jeho pohled na navštívenou zemi je, jak se na cestu předem připravil, zda si něco nastudoval.

archiv, který po více než dvacet let narůstá. Občas žasnu, jaké se mi v něm za ta léta podařilo shromáždit poklady.

► **V dobách, kdy se z Československa nemohlo volně cestovat, plnily cestopisy osvětovou funkci, otevíraly okna do světa. O vzdálených, ale konečcích i blízkých zemích moh-**

Ing. DANA TRÁVNÍČKOVÁ, CSc.

Narodila se a žije v Praze. Vystudovala Vysokou školu ekonomickou, v letech 1972 až 1986 tam učila na katedře systémové analýzy, později zvané ASŘ. V roce 1990 založila cestovní kancelář Dany Travel a dnes tento název nese její nakladatelství. Na svých cestách už navštívila 115 zemí, některé opakovaně. O osmdesáti z nich vypovídají její cestopisy publikované na stránkách www.danytravel.cz. Na sklonku loňského roku vydala knihu *Sen o Tichomoří*. Letos chystá druhý cesto-faktopis o Jižní Americe a Antarktidě

► **A co je tedy podle vás faktopis? Literatura faktu? Žádné mýty, báje, pohádky?**

Právě že je to něco jiného než cestopis. Cestopisů jsem za léta cestování napsala několik desítek. Jsou věcně psané, doplněné bohatou fotodokumentací, a jak jsem uvedla, volně přístupné na mém webu.

► **Před chvílí jste mluvila o „skriptech“ pro své partáky. To jsou také faktopisy?**

To ještě přímo ne, ale jejich zárodek jistě. Po roce 2011 jsem v životě opět přehodila výhybku, jak jsem už pár let předem avizovala. Ukončila jsem cestování na vzdálená místa a pustila se do psaní knih žánru, jehož název jsem si vymyslela – knih, které by čtivou a poutavou formou podávaly pohled na ucelené části světa z mnoha hledisek a v potřebných souvislostech. V tom mě nepochybně ovlivnila má předchozí působení v roli systémového analytika, průvodce a vysokoškolského učitele. Při psaní vycházím nejen z cestopisného materiálu z vlastních cest, ale také ze studia mnoha zdrojů. Jedním z nich je i můj obsáhlý

li lidé leda snít. Jakou funkci mají podle vás cestopisy – a vaše cesto-faktopisy – dnes?

Mají stále velký osvětový smysl a řekla bych, že obraz světa by bez nich vypadal výrazně jinak. Zamyslete se jen nad obsahem zpráv v tisku, rozhlasu a televizi a řekněte, jak moc se o světě dozvídáte. Téměř vždy jen v souvislosti s nějakými maléry, boji, masakry, neštěstími, puči. Jsou to zprávy až na nepravděpodobně výjimečně jednostranné a hlavně negativní. Podívejte se vůbec kolem sebe a zjistíte, jak negativní přístup ke všemu možnému převažuje. Nechci v tom jet a nejsem sama, kdo má těch negací plné zuby.

► **Vy tedy píšete jinak?**

Až po napsání knihy jsem si uvědomila, jak pozitivně k tématu přistupuji. Svět se mi prostě moc líbí – a líbí se mi o to víc, jak se stále víc o něm dozvídám. Nejen z vlastní cestovatelské zkušenosti, ale také z mnoha různých jiných zdrojů.

► **Kde je ve vašem psaní hranice mezi objektivitou a subjektivitou? Cítíte ji?**

Snažím se o co největší ob-

jektivitu a šíři pohledu. Ve svých cesto-faktopisech bych ráda ukázala relativně ucelené části světa v provázanosti s přírodou, lidskými kulturami a etniky, historií i současností, a to pokud možno co nejvíc poutavým a „osvětově přátelským“ způsobem. Připomněl jste můj první knižně vydaný cesto-faktopis o čarovném Tichomoří. Když jsem se během psaní knihy o tom někomu zmínila, překvapilo mě, že se často setkávám s neznalostí, co vůbec pojem Tichomoří představuje. A přitom to označuje souhrn ostrovních států, které se rozkládají skoro na polovinu zeměkoule!

► **Můžete Tichomoří stručně definovat?**

Je to omamující kus světa se strhujícími příběhy jeho osídlování a vzniku úžasné kultury v divoké přírodě. Cesto-faktopis *Sen o Tichomoří* vypráví o třech jeho částech, jimiž jsou Polynésie, Melanésie a Mikronésie. Samozřejmě je text proložený vlastními zážitky z celkem šesti výprav do této části světa a také 300 doprovodnými fotografiemi a mapkami.

► **Říkáte, že v Tichomoří jste byla už šestkrát. Nebyly staré zážitky překryty a zkráceny těmi novějšími?**

Kdepak. Cestování je jednou třetí etap – přípravy, realizace cesty a dokumentace. Už jsem se zmínila o významu přípravy. A na druhé straně – bez dokumentace zase ztrácí jakýkoli projekt smysl, a platí to i pro projekt cestovatelský. Každou cestu, kterou jsem kdy podnikla, jsem si po návratu uložila do „externí paměti“. Kdysi to bylo formou zápisů do alb s fotografiemi, od roku 1998 pak zmíněnými cestopisy na internetu. Jedině tak je možné si vzpomínky z paměti nevyřadit a podle potřeby se k nim vracet. Pokud to děláme, vzpomínky se nepřekrývají ani nemíchají. Naopak, pomáhají porozumět dalším zemím ze stejné části světa nebo i souvislostem mezi jednotlivými kontinenty. Čím víc jsem cestovala, tím plastičtěji jsem svět viděla. Do psaní cesto-faktopisů jsem se mohla proto pustit až teď, po poznání velké části světa a s potřebným nadhledem, zatímco cestopisy jsem psala co nejdříve po každé cestě, ještě plná všech zážitků a detailů.

► **Kde jste při svých cestách byla překvapena nejpříjemněji – a kde to naopak bylo horší, než jste čekala?**

Velmi často dostávám otázku, kde se mi líbilo nejvíc. Váš dotaz je podobný – a také na něj neumím odpovědět. Kdysi jsem slyšela bulharské pořekadlo, že srdce ženy je jako tramvaj, protože se tam vždy najde místo ještě pro jednoho. S mým srdcem je to podobné. Po celý život jsem se na cestách zamilovávala – a v mém srdci se vždy našlo místo pro další zemi. Nejvíc jsem bývala vždy zamilována do té, která byla právě na programu mé cesty. Jinak ale – provždy považuji za svou trvalou favoritku jednu malou zemi uprostřed Evropy.

Jaromír Slomek

Foto Miroslav Martinovský a Dana Trávníčková